

Notat

Anvendelse af hospicepladser i Region Midtjylland 2012

Dato 13.02.2013

Margit Ulmer

Tel. +45 7841 2040

Margit.Ulmer@stab.rm.dk

j.nr.1-31-72-5-13

Indledning

Regionsrådet forelægges hvert år en redegørelse for anvendelse af hospicepladser i Region Midtjylland. Redegørelse 2012 beskriver ligesom de tidligere år

Side 1

- antallet af pladser fordelt på hospice,
- aktivitet (antal henviste, antal afviste, antal indskrevne, belægningsprocent, patientflow pr. plads),
- indskrivningstid (indskrivningsdage i intervaller, gennemsnitlig indskrivningstid, median indskrivningstid),
- hospicebrugeres køns-, alders- og diagnoseprofil,
- hospicebrugere fordelt på bopælsregion og kommune,
- forbrug af hospicepladser i andre regioner,
- udskrivningsprofil,
- udskrivningsprocent pr. hospice pr. år.

Der redegøres for udviklingen 2008-2012, således at det er muligt at følge udviklingen 5 år tilbage i tiden på de beskrevne områder.

Redegørelsen bygger på spørgeskemaer, som er udfyldt af de enkelte hospicer. Af hensyn til sammenligneligheden med de foregående år er der spurgt om de samme forhold, og redegørelsen for 2012 bygger videre på samme oplysninger.

Milepæle for det palliative område det forløbne år

Region Midtjylland er som følge af den landspolitiske aftale om Kræftplan III fra efteråret 2010 forpligtet til at oprette 9 ny hospicepladser. De ni nye pladser skal være etableret inden udgangen af 2014. Regionsrådet besluttede i efteråret 2012, at de ni nye pladser skal etableres som hospice på matriklen ved det tidligere regionshospital i Brædstrup. Inden udgangen af 2014 er der således også et hospicetilbud til borgerne i det sydøstlige hjørne af Region Midtjylland, og regionen tilbyder i alt 59 hospicepladser til borgerne i hele regionen.

I efteråret 2011 godkendte regionsrådet Palliationsplan II som fundament for den fremtidige udbygning af den palliative indsats i Region Midtjylland. Palliationsplanen indeholder anbefalinger inden for både det basale og det specialiserede niveau for palliativ indsats.

Hospicer og hospicepladser i Region Midtjylland

Regionsrådet og det enkelte hospice aftaler vilkårene for drift af hospice i en driftsoverenskomst, herunder antallet af pladser på det enkelte hospice. Lovgivningsmæssigt er hospiceområdet fastlagt i sundhedslovens § 75, stk. 4, jf. lovbekendtgørelse nr. 913 af 13. juli 2010, og uddybet i Indenrigs- og Sundhedsministeriets bekendtgørelse nr. 846 af 26. juli 2006 om driftsoverenskomster mellem regionsråd og selvejende hospicer.

Region Midtjylland har indgået driftsoverenskomst med følgende 4 hospicer:

Hospice Søholm - 11 pladser,
Anker fjord Hospice - 12 pladser,
Hospice Limfjord – 12 pladser og
Hospice Djursland – 15 pladser.

Region Midtjylland driver således på nuværende tidspunkt 50 hospicepladser.

Aktiviteten på hospicer i Region Midtjylland

Tabel 1. Antal henviste, afviste, indskrevne samt belægningsprocent i 2012 for hospicer i Region Midtjylland, 2008-2012.

År	Antal henviste ¹	Antal afviste ²	Antal indskrevne	Belægningsprocent
2012	1404	78	767	88,0 – 92,6
2011	1164	47	691	85,5 – 90,0
2010	1145	71	694	82,5 – 90,4
2009	1200	121	655	82,3 – 89,3
2008	1290	195	687	82,6-114,3

Tabellen viser en markant stigning på 20,6 pct. i antallet af henvisninger til hospiceplads fra 2011 til 2012. Den relativt store stigning i antallet af henvisninger tyder på, at interessen for at komme på hospice er i udvikling. Antallet af indskrevne er ligeledes steget fra 2011 til 2012

¹ Det bemærkes, at antallet af henviste er opgjørt på basis af oplysninger fra det enkelte hospice. Der kan således forekomme sammenfald af personer, idet én person kan være henvist til mere end ét hospice.

² "Afviste" er personer, der ikke opfylder kriterierne for at komme på hospice.

med 11 pct., hvilket afspejles i en gennemgående højere belægningsprocent og et større patientflow og dermed en højere aktivitet på hospice.

Belægningsprocenten er for 2012 gennemsnitligt på 90,3 %. Alle hospicer ligger således over den budgetmæssige forudsætning på 85 %.

Tabel 2. Belægningsprocent for hvert hospice, 2008-2012

Hospice/Belægningsprocent	2012	2011	2010	2009	2008
Hospice Søholm	89,2	88,7	90,4	89,3	114,3 *)
Anker Fjord Hospice	92,6	89,7	88,9	84,5	90,6
Hospice Limfjord	88,0	90,0	85,0	84,2	89,2
Hospice Djursland	91,5	85,5	82,5	82,3	82,6

*) Når Hospice Søholm i 2008 kunne præstere en belægningsprocent på 114,3 skyldes det, at institutionen dengang havde 9 hospicepladser og to rekreationspladser, og at institutionen også havde indskrevet hospicepatienter på de to kommunale rekreationspladser i de perioder, hvor der ikke har været relevante henvisninger til disse. Den totale belægningsprocent for alle pladstyper på Hospice Søholm var i 2008 93,1.

Af de 1404 henviste opnår 767 en hospiceplads. 559 henviste, der opfylder kriterierne for at komme på hospice, får således i 2012 ikke en hospiceplads³. Til sammenligning var antallet af henvisninger, der ikke førte til en hospiceplads i 2011 på 426, i 2010 på 380, i 2009 på 424 og i 2008 på 408.

Hospicerne har for 2012 angivet følgende årsager til forskellen i antallet af henviste/visiterede og antallet af indskrevne på hospice. De væsentligste er afgået ved døden inden optagelse, behandlet af anden palliativ enhed, for dårlige til transport, modtaget andet tilbud, fik plads på et andet hospice, ønskede alligevel ikke ophold og lignende.

Patientflowet, det vil sige antallet af indskrevne patienter pr. plads pr. år, ligger for 3 hospicer over den budgetmæssige forudsætning på 13,9 patienter i Budget 2013, hvor parameteren er medtaget for første gang.

Tabel 3. Patientflow⁴ pr. plads, 2008-2012

Hospice	2012	2011	2010	2009	2008
Hospice Søholm	14,5	13,2	12,5	11,2	13,2
Anker Fjord Hospice	18,0	15,3	12,8	13,4	15,7
Hospice Limfjord	17,1	14,3	14,8	12,8	13,3
Hospice Djursland	13,1	12,7	15,1	14,5	14,7

Hospicebrugernes indskrivningstid

De fleste hospicebrugere har et relativt kortvarigt hospiceophold på 14 dage eller derunder, jf. tabel 4 og 5. Omkring 8 pct. af de indskrevne opholder sig over 56 dage på hospice. Der er en tendens til, at opholdet på hospice bliver kortere.

³ Jf. "Visitationsretningslinier for hospicer med driftsoverenskomst med Region Midtjylland", 27. januar 2010.

⁴ Patientflow defineres som antallet af indskrevne pr. plads pr. år.

Tabel 4. Antal dage hospicebrugere har været indskrevet, 2008-2012

År	1-7 dage	8-14 dage	15-21 dage	22-28 dage	29-56 dage	Over 56 dage
2012	246	188	90	73	110	60
2011	229	137	92	67	107	60
2010	218	149	102	66	104	55
2009	189	126	100	64	114	52
2008	184	136	128	72	123	44

Tabel 5. Median⁵ indskrivningstid i dage pr. hospice, 2008-2012

Hospice	2012	2011	2010	2009	2008
Hospice Søholm	12	14	16	16	20
Anker Fjord Hospice	12	14	15	17	18
Hospice Limfjord	12	12	13	17	18
Hospice Djursland	14	13	09	11	12

Tabel 6. Gennemsnitlig indskrivningstid i dage pr. hospice, 2008-2012

Hospice	2012	2011	2010	2009	2008
Hospice Søholm	21,4	23,4	26,9	26,6	28,8
Anker Fjord Hospice	18,8	19,9	25,1	21,7	19,7
Hospice Limfjord	18,8	22,9	21,0	24,0	21,3
Hospice Djursland	23,2	22,5	17,0	18,0	17,9

Profil af hospicebrugere

Der indskrives stort set lige mange mænd og kvinder på hospice, jf. tabel 7.

Tabel 7. Hospicepatienternes kønsprofil, 2008-2012

Køn	2012	2011	2010	2009	2008
Mænd	373	319	334	299	308
Kvinder	394	372	360	356	379

Af tabel 8 ses, at de fleste hospicebrugere er mellem 60 og 80 år. Relativt få yngre og ældre på 90 år og der over indskrives på hospice.

Tabel 8. Patienternes aldersprofil, 2008-2012

	<40 år	40-49 år	50-59 år	60-69 år	70-79 år	80-89 år	>90 år
2008	11	33	101	209	212	118	3
2009	6	30	81	198	202	130	8
2010	8	24	90	211	215	133	13

⁵ Medianen angiver hvor længe 50 % af hospicebrugere har været indskrevet på hospice.

2011	9	32	84	218	211	120	17
2012	12	33	77	240	249	141	15

Kræft er fortsat den helt dominerende hoveddiagnose for hospicebrugere. Hoveddiagnosen for de øvrige indskrevne er fordelt på flere sygdomme, hvoraf især KOL (kronisk nedsat lungefunktion) og kredsløbssygdomme springer i øjnene.

Hospicebrугenes bopælskommune og -region.

Tabel 9 viser tydeligt, at hovedparten af de indskrevne på hospicer i Region Midtjylland har bopæl i regionen. Det drejer sig om 93,6 % i 2012.

Tabel 9. Indskrevne fordelt på bopælsregion, 2008-2012 (*start med 2012*)

	Nordjylland	Midtjylland	Syddanmark	Sjælland	Hovedstaden	I alt
2008	21	659	2	2	2	686
2009	18	625	9	1	2	655
2010	28	653	11	1	1	694
2011	27	659	4	0	1	691
2012	35	718	10	0	4	767

Ser man på de indskrevne på de enkelte hospicer, tegner der sig også den tydelige tendens, at de fleste indskrevne har bopæl i nærheden af hospice. Således var 112 fra Aarhus indskrevet på Hospice Søholm, som ligger i Stavtrup tæt ved Aarhus. 90 var indskrevet på Hospice Djursland, som ligger ved Rønde. Ingen fra Aarhus var indskrevet på Anker Fjord Hospice. Samme tendens gør sig gældende for de øvrige hospicer i Region Midtjylland.

Tabel 10. Indskrevne fordelt på bopælskommune, 2012

Kommune	Hospice Søholm	Anker Fjord Hospice	Hospice Limfjord	Hospice Djursland
Billund		3		
Esbjerg				1
Favrskov	6	1	2	18
Hedensted	1			
Helsingør				1
Herning	1	45	5	2
Holstebro		44	19	
Horsens	2	1	8	1
København	1			
Hillerød			1	
Høje-Tåstrup		1		
Ikast-Brande		17	1	2
Jammerbugten			1	
Lemvig	1	13	2	
Mariagerfjord			4	1
Morsø			11	
Norrdjurs				19
Odder	4			2

Odense				1
Randers	1			11
Rebild			1	1
Ringkøbing-Skjern		48		
Silkeborg	13	11	11	3
Skanderborg	17		1	2
Skive			45	
Struer		15	6	
Svendborg			1	
Syddjurs				41
Thisted			14	
Varde		2		
Vejen		1		1
Vesthimmerland			2	
Viborg	1	2	69	
Aalborg		1		
Aarhus	112		1	90
I alt	160	205	205	197

Hospiceforbrug i andre regioner

Borgere fra region Midtjylland havde i 2012 et forbrug på 1.388 sengedøgn i andre regioner mod 1.588 i 2011. Det svarer til 4,5 hospicepladser ved en belægningsprocent på 85.

Af de 1.388 sengedøgn udgjorde forbruget på Sct. Maria i Region Syddanmark 1.150 sengedøgn – svarende til 83 % af det samlede udenregionale forbrug af hospicepladser. Omregnet til hospicepladser svarer forbruget på Sct. Maria til 3,7 hospicepladser. Et tilsvarende billede har tegnet sig i de senere år og må tilskrives de traditionelle patientbevægelser i det sydøstlige hjørne af regionen.

Tabel 11. Antal sengedage, borgere i Region Midtjylland opholder sig på hospice uden for regionen, 2008-2012.

2012	2011	2010	2009	2008
1.388	1.588	1.701	1.618	1.550

Som det ses af tabel 11 har forbruget af udenregionale hospicepladser været faldende de senere år. Ved udgangen af 2014 råder regionen over 9 nye pladser i Brædstrup (det sydøstlige hjørne af regionen). Det må derfor forventes, at det udenregionale hospiceforbrug - især på Sct. Maria - vil ændre sig fra 2015.

Regionens udgifter til udenregionalt hospiceophold var i 2012 på 7,9 mio. kr.

Udskrivning fra hospice

Tabel 12. Udskrivning fra hospice

År	Død	Eget hjem	Plejhjem	Hospital	Andet	I alt
2012	665	62	28	4	8	767
2011	627	49	12	0		688
2010	616	54	9	5	1	685
2009	546	83	13	10	1	653
2008	529	133	19	4	0	685

Størsteparten af hospicebrugerne dør, mens de er på hospice. I de tilfælde, hvor brugeren udskrives, sker det som regel enten til eget hjem eller til plejhjem og ofte, fordi brugerens tilstand stabiliseres på en sådan måde under ophold på hospice, at patienten kan udskrives igen. Det drejer sig især om patienter med en kronisk sygdom, fx KOL-patienter.

Tabel 13. Udskrivningsprocent pr. hospice pr. år

Hospice/udskrivning	2012	2011	2010	2009	2008
Hospice Søholm	10 %	7 %	9 %	8 %	12 %
Anker Fjord Hospice	21 %	13 %	12 %	22 %	34 %
Hospice Limfjord	12,4 %	9 %	13 %	21 %	27 %
Hospice Djursland	7,6 %	6 %	8 %	13 %	16 %

Udskrivningsprocenten omhandler den del af patienterne, der udskrives i live fra hospice til eget hjem, plejhjem, hospital eller andet.

Udskrivningsprocenten varierer mellem hospicerne, men den gennemgående tendens for alle hospicer er, at det antal patienter, der udskrives i live, er faldet fra 2008 til 2012, dog med en stigning fra 2011 til 2012.

Den relativt høje udskrivningsprocent i 2008 gav anledning til, at regionsrådet i 2008 besluttede, at der skulle udarbejdes ensartede retningslinier for visitation til hospice. De seneste retningslinier er fra 2010 "Visitationsretningslinier for hospicer med driftsoverenskomst med Region Midtjylland", 27. januar 2010.

Den generelle udvikling siden retningslinierne trådte i kraft indikerer, at visitationen til hospice er blevet mere målrettet.